

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/22/2025
Identifikačné číslo spisu:	8724200891
Dátum vydania rozhodnutia:	22.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8724200891.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: Daňový úrad Prešov, so sídlom Hviezdoslavova 7, 080 01 Prešov, IČO: 42 499 500, proti žalovanému: HYDINA SK s.r.o., so sídlom Slavkovská cesta 54/1468, 060 01 Kežmarok, IČO: 46 645 454, o určenie neplatnosti právnych úkonov a určenie majetkového, resp. vlastníckeho práva k pohľadávkam, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 95Cb/21/2025, o nesúhlase Mestského súdu Košice s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Prešov.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice predložil spor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako súdu spoločne nadriadenému Mestskému súdu Košice a Okresnému súdu Poprad z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu sporu Okresným súdom Poprad, ako súdu miestne príslušnému v zmysle § 15 CSP.

2. Mestský súd Košice s poukazom na ustanovenia § 12 až 15, § 36 ods. 1 a 2 CSP a ust. § 196a ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) s postúpením sporu nesúhlasil z dôvodu, že v danom prípade nejde o spor vyvolaný osobitou povahou konania podľa ZKR. Nároky tvoriace predmet tohto konania nevznikli, resp. neboli podmienené výlučne v dôsledku konkurzného konania. Sú založené na všeobecných ustanoveniach Obchodného zákonníka. Preto ide podľa Mestského súdu Košice o spor, ktorý môže vzniknúť aj mimo rámca konkurzného konania, čím sa výlučná príslušnosť súdu podľa § 196a ods. 6 ZKR na daný prípad nevzťahuje. Konajúci súd dodal, že pojem „spor vyvolaný osobitou povahou konania podľa ZKR“ sa podľa odbornej literatúry vzťahuje na spory, ktoré by bez existencie konkurzného konania, resp. reštrukturalizačného konania vôbec nevznikli, čo nie je daný prípad. Hoci výsledok tohto sporu môže mať dopad na konkurznú podstatu, tento následok podľa predkladajúceho súdu sám o sebe nezakladá príslušnosť konkurzného súdu.

3. Najvyšší súd, ako súd funkčne príslušný (ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Košice a Okresnému súdu Poprad) podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

5. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

6. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 22 písm. e/ CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove.

10. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

11. Podľa § 36 ods. 2 CSP príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

12. Podľa § 196a ods. 6 ZKR súd, na ktorom prebieha konanie podľa toto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

13. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka na účely odseku 2 subjektom verejného práva je a) štátny orgán, b) obec, c) vyšší územný celok, d) právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 4, e) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden zo subjektov verejného práva uvedených v písmenách a) až d).

16. Podľa § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

17. Podľa § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

18. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo potrebné vyriešiť otázku povahy predmetného sporu, teda či ho možno považovať za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania (incidenčný spor), ako sa domnieva predkladajúci súd. Za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania sa štandardne považuje napríklad konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky, konanie o vylúčenie majetku zo súpisu, konanie o určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľom, osobitne aj konanie o vyporiadanie BSM podľa § 53 ZKR, prípadne aj konanie o žalobe o určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa ustálila v názore, že ak žaloba predstavuje autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania, samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je stranou sporu, nepostačuje na to, aby takéto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo s ním súvisiace (6Ndc/33/2011, 4Ndc/19/2015, 2Ndob/3/2023, 4Ndob/72/2023, 1Ndob/80/2024, 1Ndob/1/2025).

19. Najvyšší súd SR už vo svojom uznesení sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019 vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho-ktorého prípadu preto nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritériá určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania.

20. Zo spisu vyplýva, že žalobca Daňový úrad Prešov sa žalobou domáha určenia neplatnosti právnych úkonov, a to zmluvy o postúpení pohľadávky zo 6. apríla 2023, z 13. apríla 2023, z 18. apríla 2023 a z 24. apríla 2023. Súčasne žalobca žiadal určiť vlastníctvo k postúpeným pohľadávkam v prospech žalovaného, a to spoločnosti HYDINA SK s.r.o. v konkurze. Špecifickými prvkami pre obchodné záväzkové vzťahy sú povaha subjektov (podnikatelia alebo iné subjekty určené Obchodným zákonníkom), povaha činnosti (týka sa podnikateľskej činnosti) a povaha samotného vzťahu bez ohľadu na subjekty ich činnosť (taxatívne vymenované v ust. § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka). V tomto konaní sa týmto žalobca domáha vyslovenia neplatnosti právneho úkonu, ktorý bol uzatvorený medzi dvoma subjektami, podnikateľmi podľa ust. Obchodného zákonníka.

21. Z uvedeného vyplýva, že kritériám pre definíciu sporu ako sporu vyvolaného osobitnou povahou konkurzného konania nezodpovedá spor o určenie neplatnosti právnych úkonov (zmlúv o postúpení pohľadávok), ako ani spor o určenie vlastníctva k postúpeným pohľadávkam. Ide o autonómny spor, oddelený od konkurzného konania, keďže hmotnoprávny základ uplatneného nároku nevyplýva z konkurzného práva, resp. z konkurzu.

22. Nakoľko je žalobca subjektom verejného práva podľa ust. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, jeho záväzkové vzťahy, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky, uzatvorené s podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zároveň z obsahu žaloby a jej príloh je zrejmé, že predmet sporu sa týka ich podnikateľskej činnosti, týmto je zrejmé, že ide o obchodnoprávny spor.

23. Pri určení súdu príslušného na konanie v obchodnoprávných sporoch (kauzálne príslušného) podľa § 22 písm. a) až písm. h) CSP (ktoré ustanovenie upravuje až 8 kauzálne príslušných súdov) treba vychádzať z toho, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu spadá - v konkrétnom prípade - inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť sa v týchto prípadoch spája s miestnou príslušnosťou, resp. ju nahrádza (viď obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Ndc/6/2019 z 30. mája 2019).

24. Vzhľadom na vyššie skutočnosti preto najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením sporu Okresným súdom Poprad je dôvodný a na prejednanie a rozhodnutie sporu je príslušný Okresný súd Prešov podľa § 12 ods. 1, § 13 v spojení s § 15 ods. 1 a § 22 písm. e/ CSP.

25. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.